

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (трети състав)

15 юли 2026 година *

„Извъндоговорна отговорност на Съюза — ЕФГЗ и ЕЗФРСР — Съдебно решение, с което се отменя решение на Комисията за изключване от финансиране от страна на Съюза на някои разходи, направени от държавите членки по линия на ЕФГЗ и ЕЗФРСР — Възстановяване от Комисията на недължимо получената сума — Отказ на Комисията да плати лихви върху надвзетата сума — Задължение за плащане на лихви — Фиксирано обезщетение за лишаването от ползване на сумата, недължимо платена на Комисията — Член 266 ДФЕС — Достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти“

По дело T-661/24,

Чешка република, представлявана от J. Vlácil, J. Očková и J. Benešová,

ищец,

срещу

Европейска комисия, представлявана от P. Rossi, J. Hradil и M. Salyková,

ответник,

ОБЩИЯТ СЪД (трети състав),

състоящ се от: К. Kowalik-Bańczyk, председател, Н. Cassagnabère и Т. Pavelin (докладчик),
съдии,

секретар: J. Čubový, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

предвид изложеното в съдебното заседание от 5 февруари 2026 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: чешки.

Решение

- 1 С иска си на основание член 268ДФЕС Чешката република по същество иска обезщетение за вредите, които твърди, че е претърпяла поради неплащането от страна на Европейската комисия на лихвите, дължими вследствие на отмяната с решение от 19 декември 2019 г., Чешка република/Комисия (Т-509/18, ЕУ:Т:2019:876) на Решение за изпълнение (ЕС) 2018/873 на Комисията от 13 юни 2018 година за изключване от финансиране от страна на Европейския съюз на някои разходи, направени от държавите членки по линия на Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ L 152, 2018 г., стр. 29), с което ѝ е наложена финансова корекция в рамките на ЕЗФРСР.

Обстоятелствата по спора

- 2 На 13 юни 2018 г. Комисията приема Решение за изпълнение 2018/873. В него тя приема, че някои разходи, направени от Чешката република по линия на ЕЗФРСР, са в нарушение на правото на Европейския съюз и не могат да бъдат финансирани по линия на ЕЗФРСР поради установена слабост в националната система за управление и контрол. Ето защо тя прилага фиксирана финансова корекция от 5 % в размер на 151 116,65 евро (наричана по-нататък „спорната финансова корекция“).
- 3 На 10 август 2018 г. Комисията привежда в действие Решение за изпълнение 2018/873, като прихваща сумите, подлежащи на възстановяване на основание на финансови корекции, от междинното плащане за второто тримесечие на 2018 г.
- 4 С решение от 19 декември 2019 г., Чешка република/Комисия (Т-509/18, ЕУ:Т:2019:876), Общият съд уважава жалбата, подадена от Чешката република срещу Решение за изпълнение 2018/873, и го отменя в частта, в която от финансиране от страна на Съюза се изключват плащанията, извършени през 2016 г. от Чешката република по линия на ЕЗФРСР в размер на 151 116,65 евро.
- 5 На 16 юни 2020 г. Комисията приема Решение за изпълнение (ЕС) 2020/859 за изключване от финансиране от страна на Европейския съюз на някои разходи, направени от държавите членки по линия на ЕФГЗ и на ЕЗФРСР (ОВ L 195, 2020 г., стр. 59), в което отбелязва възстановяване на сумата от 151 116,65 евро в приложение на решение от 19 декември 2019 г., Чешка република/Комисия (Т-509/18, ЕУ:Т:2019:876), но не предвижда плащане на лихви върху тази сума.
- 6 На 27 октомври 2020 г. Комисията възстановява на Чешката република сумата от 151 116,65 евро.
- 7 С писмо от 26 ноември 2024 г. Чешката република иска от Комисията да ѝ плати лихви за периода от 10 август 2018 г. — датата, на която е приложена спорната финансова корекция, до 27 октомври 2020 г. — датата, на която Комисията пристъпва към възстановяване на сумите, предмет на тази финансова корекция. Лихвите, чието плащане е поискано от Чешката република, са в размер минимум на 11 722,93 евро и съответстват на прилагането на лихвен процент от 3,5 % върху сумата от 151 116,65 евро, възстановена ѝ от Комисията.

Претендиращият лихвен процент съответства на лихвения процент, прилаган от Европейската централна банка (ЕЦБ) за нейните основни операции по рефинансиране между 10 август 2018 г. и 27 октомври 2020 г., увеличен с три и половина процентни пункта.

Искания на страните

8 Чешката република моли Общия съд:

- да осъди Комисията да ѝ плати обезщетение от 11 722,93 евро за вредите, които тя била претърпяла поради отказа на Комисията да ѝ плати лихви върху сумата от 151 116,65 евро за периода от 10 август 2018 г. до 27 октомври 2020 г.,
- да осъди Комисията да плати това обезщетение заедно с лихви за забава, считано от деня на обявяване на решението по настоящото дело до деня на окончателното плащане, по лихвения процент, който ЕЦБ прилага за основните си операции по рефинансиране, увеличен с три и половина процентни пункта, и
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

9 Комисията моли Общия съд:

- да отхвърли иска,
- при условията на евентуалност, ако Общият съд приеме, че в случая са изпълнени условията за ангажиране на извъндоговорната ѝ отговорност, да приложи ставката на компенсаторните лихви, залегнала в член 109 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 2018 г., стр. 1),
- да осъди Чешката република да заплати съдебните разноски.

От правна страна

По изпълнението на условията за ангажиране на извъндоговорната отговорност

- 10 По същество в подкрепа на иска си за обезщетение Чешката република се позовава на решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), за да претендира, че член 266, първа алинея ДФЕС изисква след отмяната на решение на Комисията, с което се налага финансова корекция в рамките на ЕЗФРСР, възстановяването на държавата членка на размера на корекцията да бъде придружено от лихви. Според Чешката република плащането на лихви представлява мярка за изпълнение на съдебното решение за отмяна на решение за финансова корекция, която мярка трябва да предостави фиксирано обезщетение за лишаването от ползването на сумите, предмет на финансовата корекция. Тя поддържа, че лихвите трябва да бъдат платени за целия период от датата на недължимото плащане до връщането му на държавата членка.

- 11 Чешката република твърди, че отказът на Комисията да плати лихви, представлява достатъчно съществено нарушение на член 266, първа алинея ДФЕС, което прави възможно ангажирането на извъндоговорната отговорност на Съюза.
- 12 В отговор на доводите на Комисията Чешката република поддържа основно, че решението за финансова корекция лишава държавата членка от ползването на сумите, предмет на посочената корекция, и добавя, че финансирането на изключените разходи по линия на такава финансова корекция трябва да се компенсира от собствения бюджет на държавата членка.
- 13 По-специално, Чешката република твърди, че е неправилно да се смята, че сумите, предоставени от Комисията като предварително финансиране, позволяват да се компенсира неналичността на сумите, възстановени на Комисията вследствие от решение за налагане на финансова корекция. В тази насока тя подчертава, че целта на финансовата корекция е именно да се изключат някои разходи от финансиране от страна на Съюза. Така, докато решението на Комисията, с което се налага такава финансова корекция, не бъде отменено, държавата членка не можела да използва никакво финансиране от Съюза, за да финансира изключения разход.
- 14 Чешката република добавя, че на практика, когато Комисията реши да изключи определени суми от финансиране на Съюза, държавата членка е длъжна да покрие този дефицит от собствения си бюджет. Тя уточнява, че в настоящия случай изключените суми вече са били изплатени на земеделските производители и не е трябвало да бъдат възстановени от въпросните бенефициери.
- 15 Освен това фактът, че решението за финансова корекция попада в обхвата на режима на споделено управление между Комисията и държавата членка, бил ирелевантен. Лихви могли да бъдат изплатени, тъй като решението за извършване на финансови корекции било властнически акт на Комисията, с който тя има правомощието да задължи държавата членка да възстанови някои средства.
- 16 Чешката република уточнява, че са изпълнени и условията за наличие на вреда и на причинно-следствена връзка. Тя твърди, че претърпяната вреда се състои в неплащането на лихви за целия период от датата на плащането на недължимо получената сума до нейното възстановяване.
- 17 Комисията оспорва доводите на Чешката република.

Предварителни бележки

- 18 В предвидената от Договорите система за съдебен контрол задължението, което произтича от член 266, първа алинея ДФЕС, може да бъде приведено в действие чрез жалба за отмяна по член 263 ДФЕС или чрез иск за установяване на неправомерно бездействие по член 265 ДФЕС, като правният субект може да предяви пред съда на Съюза и иск за извъндоговорна отговорност на основание член 268 и член 340, втора алинея ДФЕС (вж. определение от 22 декември 2022 г., *British Airways/Комисия*, T-480/21, непубликувано, EU:T:2022:863, т. 37 и цитираната съдебна практика).

- 19 Член 340, втора алинея ДФЕС предвижда, че в случай на извъндоговорна отговорност Съюзът, в съответствие с основните принципи на правото, които са общи за държавите членки, е длъжен да поправи вредите, причинени от негови институции или служители при изпълнението на техните задължения.
- 20 Съгласно постоянната съдебна практика Съюзът носи извъндоговорна отговорност, когато са изпълнени три условия, а именно наличието на достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се цели да се предоставят права на частноправните субекти, действителното наличие на вреда и наличието на причинно-следствена връзка между неизпълнението на задължението на автора на акта и претърпяната от увредените лица вреда (вж. решение от 10 септември 2019 г., HTTS/Съвет, C-123/18 P, EU:C:2019:694, т. 32 и цитираната съдебна практика).
- 21 Ако едно от условията, споменати в точка 20 по-горе, не е изпълнено, искът трябва да се отхвърли изцяло, без да е необходимо да се разглеждат останалите условия за извъндоговорната отговорност на Съюза. Освен това съдът на Съюза не е длъжен да разгледа тези условия в определен ред (вж. решение от 5 септември 2019 г., Европейски съюз/Guardian Europe и Guardian Europe/Европейски съюз, C-447/17 P и C-479/17 P, EU:C:2019:672, т. 148 и цитираната съдебна практика).

По наличието на достатъчно съществено нарушение

- 22 От член 266, първа алинея ДФЕС следва, че институцията, чийто акт е бил обявен за недействителен, трябва да предприеме необходимите мерки за изпълнение на съдебното решение, обявило този акт за недействителен с действие *ex tunc* (решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom, C-221/22 P, EU:C:2024:488, т. 51).
- 23 Задължението по член 266, първа алинея ДФЕС да се предприемат необходимите мерки, за да се отстранят последиците от установената незаконосъобразност, може да включва — в случай на вече изпълнен акт — връщане на жалбоподателя в положението, в което той се е намирал преди този акт (решение от 10 октомври 2001 г., Corus UK/Комисия, T-171/99, EU:T:2001:249, т. 50).
- 24 Както следва от точка 52 от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), и от цитираната там съдебна практика, плащането на лихви представлява мярка за изпълнение на отменително съдебно решение, която трябва да бъде приета от Комисията по смисъла на член 266, първа алинея ДФЕС, доколкото цели да предостави фиксирано обезщетение за лишаването от дадена сума, която трябва да бъде платена.
- 25 В допълнение, задължението да бъдат възстановени паричните суми, получени в нарушение на правото на Съюза от национален орган, институция, орган, служба или агенция на Съюза, и размерът на това възстановяване да бъде увеличен с лихви за целия период от датата на плащането на тези парични суми до датата на тяхното връщане, е израз на общия принцип на възстановяване на недължимо платеното (решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom, C-221/22 P, EU:C:2024:488, т. 56).
- 26 Както следва от точка 62 от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), и по същество от точки 103 и 104 от решение от 20 януари 2021 г., Комисия/Printeos (C-301/19 P, EU:C:2021:39), когато институция, орган, служба или агенция

на Съюза са длъжни по силата на член 266, първа алинея ДФЕС да възстановят определена парична сума заедно с лихви, те не разполагат с никаква свобода да преценят дали да платят тези лихви, така че самото нарушение на правото на Съюза, изразяващо се в отказа да ги платят, стига, за да се установи наличието на достатъчно съществено нарушение на това право, което може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза.

- 27 Накрая, лихвите, които трябва да бъдат платени на основание член 266, първа алинея ДФЕС, за да се обезщети лишаването от ползване, са с „фиксиран размер“, така че институцията, органът, службата или агенцията на Съюза не могат да избегнат това задължение с мотива, че ищецът не е доказал в достатъчна степен наличието на вреда (решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom, C-221/22 P, EU:C:2024:488, т. 62).
- 28 В случая, с решение от 19 декември 2019 г., Чешка република/Комисия (T-509/18, EU:T:2019:876), Общият съд отменя Решение за изпълнение 2018/873, с което на основание член 52, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 352/78, (ЕО) № 165/94, (ЕО) № 2799/98, (ЕО) № 814/2000, (ЕО) № 1290/2005 и (ЕО) № 485/2008 на Съвета (ОВ L 347, 2013 г., стр. 549) Комисията налага спорната финансова корекция, като изключва сумата от 151 116,65 евро от финансирането, изплатено на Чешката република по линия на ЕЗФРСР.
- 29 Най-напред следва да се разгледа правната уредба, от която е част финансовата корекция, наложена въз основа на член 52, параграф 1 от Регламент № 1306/2013, преди да се анализира дали Комисията е била длъжна да плати лихви на Чешката република след отмяната на решението за налагане на спорната финансова корекция.

– По правната уредба, от която е част финансовата корекция, наложена въз основа на член 52, параграф 1 от Регламент № 1306/2013

- 30 Първо, следва да се отбележи, че съгласно член 3, параграф 2 от Регламент № 1306/2013 ЕЗФРСР е част от общия бюджет на Съюза. Както е посочено в член 5 от този регламент, ЕЗФРСР финансира приноса на Съюза към програмите за развитие на селските райони, изпълнявани в съответствие с правото на Съюза за подпомагане на развитието на селските райони.
- 31 Второ, следва да се подчертае, че в приложение на член 5 от Регламент № 1306/2013, както и на член 4, параграф 7 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 2013 г., стр. 320) ЕЗФРСР се прилага при споделено управление между държавите членки и Съюза. Съгласно член 317 ДФЕС в рамките на споделеното управление Комисията изпълнява бюджета в сътрудничество с държавите членки, на своя собствена отговорност и в рамките на заделените бюджетни кредити. Държавите членки сътрудничат на Комисията, за да се гарантира използването на бюджетните кредити в съответствие с принципа на добро финансово управление.

- 32 В тази насока член 63, параграф 1 от Регламент 2018/1046 уточнява, че когато Комисията изпълнява бюджета при условията на споделено управление, задачите по изпълнението на бюджета се делегират на държавите членки.
- 33 Както следва от членове 6—10 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 2013 г., стр. 487), изпълнението на бюджета на ЕЗФРСР от държавите членки се вписва в рамките на програмите за развитие на селските райони, представени от всяка държава членка за одобрение от Комисията.
- 34 При изпълнението на тези програми за развитие на селските райони в съответствие с член 49 от Регламент № 1305/2013 подборът на операциите, финансирани по линия на ЕЗФРСР, се управлява на равнището на държавите членки. Член 7 от Регламент № 1306/2013 предвижда също, че управлението и контролът на разходите по ЕЗФРСР, включително плащането на посочените разходи, се извършват на равнището на държавите членки. По-специално, както следва от член 7, параграф 1 от Регламент № 1306/2013, от член 36, параграфи 1 и 2 от този регламент и от член 22 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 908/2014 на Комисията от 6 август 2014 година за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на разплащателните агенции и други органи, финансовото управление, уравниването на сметките, правилата за проверките, обезпеченията и прозрачността (ОВ L 255, 2014 г., стр. 59), плащанията към бенефициерите се извършват от държавите членки и след това се възстановяват на тримесечие от Комисията въз основа на декларация за разходите.
- 35 Накрая, уместно е да се подчертае, че съгласно член 34 от Регламент № 1306/2013 бюджетните кредити, необходими за финансирането на разходите по ЕЗФРСР, се предоставят на държавите членки под формата на предварително финансиране, междинни плащания и изплащане на салдото.
- 36 Най-напред, съгласно член 35, параграф 1 от Регламент № 1306/2013 и член 81, параграф 1 от Регламент № 1303/2013, след като одобри дадена програма за развитие на селските райони, Комисията изплаща начална сума за предварително финансиране за целия програмен период. В съответствие с член 35, параграф 3 от Регламент № 1306/2013 натрупаната лихва по сумата на предварителното финансиране се вписва в полза на програмата за развитие на селските райони и се приспада от размера на публичните разходи, отбелязан в окончателната декларация за разходите, при приключването на програмата. Също така, съгласно член 35, параграф 4 от Регламент № 1306/2013 общата сума на предварителното финансиране се уравнива преди приключването на програмата за развитие на селските райони.
- 37 Член 81, параграф 2 от Регламент № 1303/2013 уточнява, че първоначалното предварително финансиране се използва само за плащания към бенефициерите при изпълнението на програмата. То се предоставя без отлагане на отговорната за случая структура.
- 38 Видно от съображение 70 от Регламент № 1303/2013 и от съображение 25 от Регламент № 1306/2013, предварителното финансиране се превежда на държавите членки именно за да могат да разполагат със средства на Съюза веднага щом започне изпълнението на

програмата за развитие на селските райони. Целта на въвеждането на предварително финансиране е да се осигури редовен поток, който да позволява плащанията към бенефициерите да се извършват по подходящ начин.

- 39 След това, междинните плащания се извършват на тримесечие в съответствие с член 36 от Регламент № 1306/2013, за да се възстановят действително направените разходи от разплащателните агенции на държавата членка по линия на ЕЗФРСР.
- 40 Накрая, член 37 от Регламент № 1306/2013 предвижда, че салдото се изплаща при приключването на програмата.
- 41 Трето, член 52, параграф 1 от Регламент № 1306/2013 предвижда, че когато разходите по ЕЗФРСР не са били направени в съответствие с правото на Съюза, Комисията извършва финансови корекции, като приема актове за изпълнение, с които определя сумите, подлежащи на изключване от финансирането на Съюза. В съответствие с член 85, параграф 1 от Регламент № 1303/2013, когато извършва такава финансова корекция, Комисията отменя изцяло или частично приноса на Съюза в дадена програма за развитие на селските райони и пристъпва към събиране от държавата членка, за да изключи от финансирането на Съюза вече направените разходи, които противоречат на приложимото право.
- 42 Съгласно член 34, параграф 8, втора алинея от Регламент № 908/2014, когато по силата на член 52 от Регламент № 1306/2013 е прието решение за налагане на финансова корекция, приспадането от финансирането на Съюза се извършва от Комисията от плащането, за което държавата членка е подала декларация за разходите след приемането на посоченото решение.
- 43 В допълнение, следва да се отбележи също, че в съответствие с член 54 от Регламент № 1306/2013 държавите членки са длъжни, освен в случаите на предвидени в този член дерогации, да изискат от бенефициерите възстановяване на неправомерните плащания, възникнали в резултат на нередност или небрежност. Съгласно член 56 от цитирания регламент сумите, чието финансиране от Съюза по линия на ЕЗФРСР е отменено, възстановените суми, както и натрупаните по тях лихви се преразпределят в рамките на съответната програма. Отменените или възстановени средства на Съюза обаче могат да бъдат използвани повторно от държавите членки само за финансиране на операция по същата програма за развитие на селските райони и при условие че средствата не са пренасочени към операции, които са били предмет на финансова корекция. След приключването на програма за развитие на селските райони държавата членка връща възстановените суми в бюджета на Съюза.

– По задължението наред с възстановяването на финансова корекция да се изплатят и лихви

- 44 Именно в светлината на правната уредба, изложена в точки 30—43 по-горе, следва да се провери дали, както твърди Чешката република, автоматичното и безусловното задължение за плащане на лихви съгласно член 266, първа алинея ДФЕС, както произтича от изложената в точки 23—27 по-горе съдебна практика, е възложено на Комисията в конкретния случай на отмяна на решение, с което се налага финансова корекция по линия на ЕЗФРСР.

- 45 На първо място, важно е да се отбележи, че задължението за плащане на лихви, изведено от цитираната в точки 23—27 по-горе съдебна практика, и по-специално от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), е било налице в хипотеза, различна от настоящия случай, в която сума е била недължимо събрана от субект — адресат на акт на администрацията. Както следва от точки 53—56 от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), всъщност изведеното от съдебната практика задължение за плащане на лихви, наред с възстановяването на дадена сума, се отнася до положението на такъв „субект“, който недължимо е платил сума на основание на глоба, санкция, периодична имуществена санкция, данък, такса или друго плащане към институция на Съюза или органи на държава членка. Така тези съображения се отнасят до правото на подобен субект да получи лихви, които трябва да компенсират невъзможността за ползване на недължимо получена от администрацията сума.
- 46 От съображенията, изложени в точки 30—34 по-горе, обаче следва, че при споделеното управление изпълнението на бюджета на Съюза, отпуснат за ЕЗФРСР, и прилагането на този фонд на Съюза са делегирани на държавите членки, които следователно няма как да се приравнят на споменатите субекти.
- 47 Освен това, както следва от съображенията, изложени в точки 30—34 по-горе, държавите членки не са бенефициери на разходите по ЕЗФРСР. Всъщност при споделеното управление държавите членки отговарят за управлението и усвояването на средствата на Съюза. Ето защо, както правилно изтъква Комисията, когато трябва да възстанови суми на основание на финансова корекция, държавата членка възстановява средства на Съюза, предоставени ѝ за целите на управлението на ЕЗФРСР.
- 48 Следователно с оглед на тези обстоятелства се налага изводът, че обратно на поддържаното от Чешката република, положението в настоящия случай е различно от хипотезите, визирани в точки 53—56 от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488). Изложените там съображения не отчитат нито естеството на отношението между държавите членки и Комисията, нито особеностите, свързани със споделеното управление, нито факта, че държавите членки делегирано предоставят на разположение средствата на Съюза. Ето защо тези съображения не са пряко приложими в контекста на отмяната на решение, с което се налага финансова корекция на държава членка.
- 49 На второ място, важно е да се отбележи, че автоматичността и безусловността на задължението за плащане на лихви, изведени от изложената в точки 24—27 по-горе съдебна практика, имплицитно, но несъмнено се основават на постановката, че след отмяната на решение, с което се възлага да се направи плащане на дадена институция, адресатът на това решение понася действителна и сигурна вреда поради лишаването от ползването на сумата, която трябва да му бъде възстановена.
- 50 Видно обаче от съображенията, изложени в точки 35—43 по-горе, финансова корекция като спорната е част от сложна съвкупност от финансови потоци, която обхваща целия период на изпълнение на програмата за развитие на селските райони. За разлика от хипотезите, визирани в точки 52, 55 и 56 от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), в този контекст няма сигурност, че отмяната на решение за финансова корекция автоматично води до лишаване на държавата членка от ползването на сумата, предмет на финансовата корекция.

- 51 Първо, както става ясно от точки 35 и 38 по-горе, държавите членки разполагат с предварително финансиране, за да извършат разходите по ЕЗФРСР, включително разходите, които впоследствие са предмет на финансова корекция. Ето защо държавите членки по принцип не са задължени да прибягват до собствени финансови ресурси за извършване на разходите по ЕЗФРСР.
- 52 Както посочва Комисията в писмените си изявления, всъщност предоставянето на разположение на държавата членка на допълнителни бюджетни кредити чрез междинни плащания позволява да се презареди паричният фонд, който първоначално се състои от сумата, изплатена като предварително финансиране. Така сумата, първоначално изплатена като предварително финансиране, става налична, за да се финансират — чрез средствата, предоставени на разположение от Съюза — новите разходи по ЕЗФРСР, направени от държавата членка, без тя по принцип да е длъжна реално да прибягва до собствените си финансови ресурси за покриване на тези разходи.
- 53 Второ, финансовата корекция не означава непременно, че държавата членка трябва да направи плащане на Комисията пряко от националните си ресурси. Както бе посочено в точка 42 по-горе, всъщност съгласно член 34, параграф 8, втора алинея от Регламент № 908/2014 размерът на финансовата корекция се приспада от междинните плащания или от плащането на салдото, извършени от Комисията за възстановяване на други разходи, направени от държавата членка в рамките на програмата за развитие на селските райони.
- 54 При това положение, когато размерът на финансова корекция се приспада от размера на междинно плащане, паричният фонд, който първоначално се състои от предварителното финансиране и който реално е на разположение на държавата членка, за да се финансират бъдещите разходи на ЕЗФРСР, се намалява с размера на посочената корекция.
- 55 В тази насока следва да се отбележи, че намаляването на размера на реално наличното предварително финансиране за финансиране на разходите по ЕЗФРСР само по себе си няма как да се приравни на лишаване на държавата членка от ползването на част от националните ѝ ресурси.
- 56 От една страна, както Комисията и Чешката република потвърждават в съдебното заседание, всъщност от член 35, параграф 3 от Регламент № 1306/2013 следва, че сумата, преведена като предварително финансиране, не е предвидено да генерира лихви в полза на държавите членки. От друга страна, съгласно член 35, параграф 4 от Регламент № 1306/2013 общата сума на предварителното финансиране при всички случаи се уравнява преди приключването на програмата за развитие на селските райони. Посочената процедура по уравняване се състои във вписване на декларираните от държавата членка разходи в сумата, предоставена като предварително финансиране, вместо да се извършва възстановяване чрез междинно плащане или плащане на салдото. Така Комисията събира салдото от предварителното финансиране от държавата членка едва при приключването на програмата, ако сумата, изплатена като предварително финансиране, не е изчерпана.
- 57 Трето, както бе посочено в точка 43 по-горе, държавите членки по принцип са длъжни да изискат от бенефициерите възстановяване на неправомерните плащания, възникнали в резултат на нередност или небрежност, която може да бъде вменена на посочените бенефициери. Когато сумите, предмет на финансова корекция, наложена от Комисията на

държава членка, се събират от държавата членка от бенефициера, налагането на финансовата корекция при всички случаи не може да доведе до лишаване на държавата членка от ползването на част от националните ѝ финансови ресурси.

- 58 Ето защо, предвид липсата на сигурност относно отражението на финансовата корекция върху националните ресурси на държавата членка, от решение от 11 юни 2024 г., Комисия/Deutsche Telekom (C-221/22 P, EU:C:2024:488), няма как да следва, че Комисията има принципно, абсолютно и безусловно задължение, изведено в това решение, да плаща автоматично лихви в изпълнение на съдебно решение, с което се отменя решение за налагане на финансова корекция по линия на ЕЗФРСР.
- 59 Доводите на Чешката република не опровергават този извод.
- 60 Обратно на твърдяното от Чешката република, всъщност фактът, че има изолирани случаи, в които Комисията по свое усмотрение е придружила възстановяването на финансови корекции с лихви, не може да докаже, че такова задължение се налага автоматично и безусловно на Комисията по силата на член 266, първа алинея ДФЕС, щом дадено решение за налагане на финансова корекция бъде отменено.
- 61 Освен това, противно на поддържаното от Чешката република, обстоятелството, че дадено решение за прилагане на финансова корекция е обвързващо за съответната държава членка, не е достатъчно, за да се приеме, че в случай на отмяна на това решение трябва да се платят лихви. Всъщност уважаването на такъв довод не би отчитало факта, че в приложение на член 266, първа алинея ДФЕС лихви трябва да бъдат изплатени само доколкото имат за цел да компенсират лишаването от ползването на сумата, подлежаща на възстановяване.

– По липсата на задължение за плащане на лихви в настоящия случай

- 62 В случая Чешката република твърди, че тъй като плащанията към бенефициерите вече са били направени и не са могли да бъдат поискани обратно след налагането на спорната финансова корекция, тази корекция е довела до лишаване на Чешката република от ползването на съответната сума.
- 63 Първо, безспорно е обаче, че през 2015 г. и 2016 г. на Чешката република е било предоставено предварително финансиране от 69 170 219,88 евро
- 64 Освен това, както изтъква Комисията, всеки път, когато Чешката република е получавала възстановяване на разходи, направени по линия на ЕЗФРСР, под формата на междинни плащания, паричният фонд, който първоначално е включвал предварителното финансиране, е бил презареждан и отново е ставал достъпен, за да се финансират новите разходи по ЕЗФРСР, направени от тази държава членка, така че Чешката република не е доказала, че реално е била принудена да прибегне до собствените си национални ресурси, за да извърши посочените разходи.
- 65 Второ, както личи от приложение А.1 към исковата молба, спорната финансова корекция е приспаднала от междинното плащане, извършено на Чешката република за изпълнението на програмата за развитие на селските райони за второто тримесечие на 2018 г. Поради това спорната финансова корекция не е довела до плащане от Чешката република към Комисията със собствени финансови ресурси.

- 66 Трето, уместно е да се подчертае, че сумата, която е предоставена от Комисията на Чешката република като предварително финансиране и е намалена с размера на спорната финансова корекция, по принцип е останала на разположение през периода от 10 август 2018 г. до 27 октомври 2020 г., през който е била приложена тази финансова корекция. Всъщност в случая е безспорно, че процедурата по уравниване на предварителното финансиране, предвидена в член 35, параграф 4 от Регламент № 1306/2013, е започнала едва през 2023 г.
- 67 Четвърто, включително в отговорите си на въпросите, поставени от Общия съд в рамките на процесуално-организационните действия и в съдебното заседание за изслушване на устните състезания, Чешката република не е представила никакви данни, въз основа на които да може да се приеме, че предварителното финансиране не е било налично или че е било недостатъчно, нито други обстоятелства, въз основа на които да може да се докаже, че тя действително е трябвало да прибегне до националните си ресурси, за да компенсира възстановяването на разходите, временно обявени за недопустими със спорната финансова корекция.
- 68 От една страна, доказателствата, представени от Чешката република в подкрепа на исковата ѝ молба, а именно докладът за междинното плащане за второто тримесечие на 2018 г., съответното извлечение от сметка на Министерството на земеделието от 10 август 2018 г., както и извлечение от сметка на Министерството на земеделието от 27 октомври 2020 г., не позволяват да се установи реално използване на националните ресурси на Чешката република. В тези документи се посочва единствено компенсирането, извършено от Комисията при междинното плащане за второто тримесечие на 2018 г., както и възстановяването на размера на спорната финансова корекция през 2020 г.
- 69 От друга страна, Чешката република представя два счетоводни документа в приложения Е.1 и Е.2. От тези два документа е видно, че размерът на спорната финансова корекция счетоводно е заведен последователно като „пасив, с намаление на приходите“, а след това като „вземане, с увеличение на приходите“ в отчетите на чешкото Министерство на земеделието. При все това счетоводното записване в отчетите на Министерството на земеделието на сумата, която съответства на спорната финансова корекция, няма как да се тълкува в смисъл, че посочената финансова корекция е била финансирана с национални ресурси на Чешката република. Всъщност тези счетоводни документи сами по себе си не дават основание да се установи, че Чешката република реално е трябвало да прибегне до собствени ресурси, за да компенсира временното намаляване на наличните средства поради спорната финансова корекция, която впоследствие е отменена.
- 70 Освен това Чешката република твърди, че на практика не използва предварителното финансиране, поради което е длъжна да покрие размера на финансовата корекция със собствените си национални ресурси. Налага се обаче изводът, че след като при липсата на доказателства в обратния смисъл предварителното финансиране винаги е било достатъчно, за да покрие направените от нея разходи по ЕЗФРСР за релевантния период, неизползването на предварителното финансиране е било избор единствено на Чешката република. Ето защо тя няма как да твърди, че е била принудена да покрие размера на спорната финансова корекция със собствените си национални ресурси.
- 71 Предходните констатации не се поставят под въпрос с довода на Чешката република, че член 85 от Регламент № 1303/2013 и член 52 и член 81, параграф 2 от Регламент № 1306/2013 не допускат предварителното финансиране да се използва за финансиране на спорната финансова корекция.

- 72 Всъщност не става дума да се приеме, че спорната финансова корекция се финансира пряко със сумата, предоставена на разположение като предварително финансиране, а че Чешката република реално не е била принудена да компенсира намаляването на предоставените ѝ средства, което произтича от посочената финансова корекция, с националните си ресурси. Всъщност, след като е по-малък от салдото на предварителното финансиране, предоставено на Чешката република, размерът на спорната финансова корекция не е лишил тази държава членка от възможността да използва изплатената като остатъчно предварително финансиране сума, която е била на разположение за финансиране на другите разходи по линия на ЕЗФРСР. Освен това, видно от точка 69 по-горе, Чешката република не е доказала, че е била принудена да ангажира собствените си ресурси, за да компенсира финансовата корекция, в очакване на нейната отмяна и в крайна сметка на нейното възстановяване. Нещо повече, обратно на твърденията на Чешката република, визираните в точка 71 по-горе разпоредби не поставят под въпрос факта, че предварителното финансиране е можело първоначално да се използва за финансиране на разходите по ЕЗФРСР, преди те да бъдат предмет на спорната финансова корекция.
- 73 С оглед на изложеното дотук и въпреки липсата на събиране от бенефициерите на сумите, предмет на спорната финансова корекция, не може да се констатира, че спорната финансова корекция е довела до реално използване на националните ресурси на Чешката република, нито а fortiori до лишаване на тази държава членка от ползването на сумата, която съответства на тази финансова корекция.
- 74 Ето защо плащането на лихви не представлява мярка за изпълнение, която трябва да бъде взета от Комисията вследствие от решение от 19 декември 2019 г., Чешка република/Комисия (T-509/18, EU:T:2019:876), в съответствие със задълженията ѝ по член 266, първа алинея ДФЕС.
- 75 При тези условия, след като в настоящия случай липсва задължение за плащане на лихви, Комисията не е допуснала достатъчно съществено нарушение на член 266, първа алинея ДФЕС, което да може да ангажира извъндоговорната отговорност на Съюза, като наред с възстановяването на спорната финансова корекция не е платила лихви.
- 76 При това положение първото условие за ангажиране на извъндоговорната отговорност на Съюза, а именно наличието на достатъчно съществено нарушение на правна норма, с която се предоставят права на частноправните субекти, не е изпълнено. В съответствие със съдебната практика, изложена в точка 21 по-горе, тази констатация сама по себе си е достатъчна, за да се изключи извъндоговорната отговорност на Съюза.
- 77 Поради това искът по настоящото дело следва да се отхвърли.

По съдебните разноски

- 78 Съгласно член 134, параграф 1 от Процедурния правилник на Общия съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Чешката република е загубила делото, тя следва да бъде осъдена да заплати съдебните разноски в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (трети състав)

реши:

- 1) Отхвърля иска.**
- 2) Осъжда Чешката република да заплати съдебните разноски.**

Kowalik-Bańczyk

Cassagnabère

Pavelin

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 15 юли 2026 година.

Подписи